

Γιαννιόλης

Η ΠΑΛΗΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΝΑΖΗ

Ραδιοφωνική έκπομπή διά
τήν 14ην Νοεμβρίου 1971
ήμεραν ΚΥΡΙΑΚΗΝ
καί ώραν: 21.45 - 22.15

140⁴

Τήν έκπομπήν παρουσιάζουν
ο ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ
καί ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ.
Τραγουδά ή ΚΛΕΙΩ
Δ Ε Ν Α Ρ Δ Ο Υ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Αγαπητέ μου Δημήρη, μήν ξεχνᾶς ὅτι μοῦ χρωστᾶς κάτι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πῶς τά καταφέρνω καί χρωστάω διαρκῶς, δέν τό καταλαβαίνω.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Θά σέ κάνω ἐγώ νά τό καταλάβῃς καί νά τό θυμηθῇς. Τήν περασμένη Κυριακή μιλούσαμε γιά τόν Παράσχο, τόν ἐθνικό ποιητή 'Αχιλλέα Παράσχο καί τόν μεγάλο του ἔρωτα τήν 'Αμαλία Σεραφείμ καί μοῦ ἔλεγες ὅτι μετά τόν περίφημο ἐκεῖνον στίχο του Παράσχου " τόν κεραινόον εἰς φάκελλον εὐώδη κεκλεισμένον... " ἔγινε κι' ἄλλο ἐπεισόδιο

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Α ναι... αὐτό εἶναι πού σου χρωστάω ; Νά στό πληρώσω Γιάγκο μου καί ἀμέσως μάλιστα. Δοιπόν, ὅταν ὁ Παράσχος ἔγραψε τό περίφημο αὐτό τετράστιχο πού ἦτανε ἡ μοναδική του ἀντίδρασις γιά τήν ἐρωτική του ἀποτυχία, τό ἀπήγγειλε στούς φίλους του, ἐκεῖ στό καφεενεδάκι στίς στήλες τοῦ 'Ολυμπίου Διός ὅπου μαζευόντουσαν οἱ λογοτέχνες τῆς ἐποχῆς. 'Ο καφετζῆς, ἕνας ἀγαθός Ρουμελιώτης ἐθαύμαζε τούς πελάτες του καί κάθε φορά πού ἄκουγε κανένα ποίημα, ἐντυπωσιαζότανε καί ἔλεγε : Βρέ, βρέ, βρέ, βρέ πῶς τά τακριάζουνε... Αὐτήν τήν φορά ὅμως, φαίνεται ὅτι ὁ καφετζῆς ἔκανε ἕνα μορφασμό, σάν νά μήν τοῦ ἄρεσε τό τετράστιχο...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Οπότε ὁ Παράσχος θά τόν ρώτησε γιατί ἔκανε τόν μορφασμό...

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακριβώς. Καί ὁ καφετζής, ἀρκετά ἀδέξια καί συνεσταλμένα εἶπε : "Ὁχι, ὠραῖο εἶναι κύριε Παράσχο, σωστό εἶναι, γιατί ὁ κεραυνός μπορεῖ νά σκοτώσῃ καί βῶδι... λίγα τέτοια ἔχομε δεῦ. Ποιό βῶδι βρέ ; βῶδι εἶσαι καί φαίνεσαι... τοῦ λέει ὁ Παράσχος, μά ὁ καφετζής ἀτάραχος τοῦ ἀπαντᾷ : 'Ἐσεῖς τό εἶπατε κύρ' Ἀχιλλέα μου. Ὁ κεραυνός πού βρῆκε τό βῶδι σέ φάνελλο...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Βρέ τόν καημένο τόν καφετζή. "Ἄκουσε πού εἶπε ὁ Παράσχος τόν κεραυνόν εἰς φάνελλον εὐώδη κεκλεισμένον...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί συνεχίζει ὁ καφετζής : Τό μόνο πού δέν χώνεφα εἶναι πῶς διάβολο μπῆκε τό βῶδι στόν φάνελλο...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φαντάζομαι ὅτι θά γέλασε ὁ Παράσχος
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ἀπ' ἐναντίας. Θύμωσε. "Ἐγινε ἔξω φρενῶν καί σηκώνοντας τό μποαστοῦνι του ἐφώνηξε στόν καφετζή : "Ἄθλιε καφεπῶλα. "Ἰπαγε εἰς τά καφέμπρικιά σου καί ἄφησον τούς ποιητάς ἡσύχους...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ὅμως αὐτό τό χαριτωμένο ἐπεισόδιο θά διαδόθηκε ἀμέσως στήν Ἀθήνα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μποροῦσε νά μήν διαδοθῇ ; Καί γελοῦσαν οἱ ἀθηναῖοι ὀλόκληρη ἐβδομάδα μέ τό βῶδι τοῦ καφετζή...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φαίνεται ὅτι τό εἶχε ἡ μοῖρα τοῦ Παράσχου νά δημιουργοῦν οἱ στίχοι του τέτοιες παρεξηγήσεις. θυμᾶμαι τό ἄλλο ἐπεισόδιο μέ τόν ἀμαξᾶ. Εἶχε γράφει ὁ Παράσχος κάποια Πρωτομαγιά : Δρέφατε πάλιν ἐρασταί εὐδαίμονες ναρκίσους - εἰς τοῦ Μαΐου τούς φαειρούς κι' εὐώδεις Παραδείσους. "Ἐνας ἀμαξᾶς γνωστός πολύ στόν Παράσχο τοῦ εἶπε ὅτι τόν Μαῖο δέν βγαίνουν νάρκισσοι καί ὁ Παράσχος τοῦ ἀποκρίθηκε ὅτι αὐτό γράφεται ποιητική ἀδεία... Τότε ὁ ἀμαξᾶς εἶπε κι' αὐτός : Τό ξέρω πῶς εἶναι ποιητική ἀ η δ ί α μά τέλος πάντων δέν λέγεται...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἐτσι ἔγινε, μά ἐκεῖνο πού δέν ξέρεις εἶναι ὅτι τήν γιάφφα τοῦ Παράσχου μέ τούς ναρκίσους τήν ἀπεκάλυψε ὁ ποιητής

θεόδωρος Ὀρφα νίδης πού ἦτανε καί καθηγητής τῆς βοτανολογίας στό Πανεπιστήμιο... κι ὅταν τό ἔμαθε αὐτό ὁ Παράσχος, νόμισε ὅτι ὁ Ὀρφανίδης ἀπό ἐπαγγελματι κή ἀντιζηλία φανερωσε τήν γνάφφα του καί εἶπε : Νά διαβιβάσετε εἰς τόν κύριον Ὀρφανίδην ὅτι ἐγώ εἶμαι ποιητής καί οὐχί περιβολάρης !...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Τί ὁμορφα χρόνια ὄμως. Ὁ κόσμος δέν εἶχε ἄλλη ἔννοια καί ἄλλους περισπασμούς ἀπό τῆς ποιητικῆς γνάφφες καί τούς λογοτεχνικούς καυγάδες.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ἡ ποίησις ἦτανε τότε τῆς μόδας. Καί ὅλος ὁ κόσμος ἤθελε νά γίνη ποιητής. Κάθε χρόνο οἱ ἄθηναῖοι εἶχανε δύο καί τρεῖς ποιητικούς διαγωνισμούς ἀπό διαφόρους συλλόγους. Καί εἶναι γνωστό ὅτι σ' ἓνα διαγωνισμό πού εἶχε διοργανώσει ὁ Παρνασσός, ὁ φιλολογικός Σύλλογος πού ὑπάρχει ἀκόμη καί σήμερα, ὑπεβλήθησαν ποιήματα ἀπό πεντακόσιους δέκα ποιητάς...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Τί λές βρέ ἀδελφέ ; Πεντακόσιο τόσοι ποιηταί ὑπῆρχαν στήν Ἑλλάδα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ποιηταί, δέν ὑπῆρχαν οὔτε εἴκοσι, καλοί καί μέτριοι. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἦτανε φώνια πού πήγαιναν μέ τήν ἐλπίδα τοῦ βραβείου τῶν τριακοσίων δραχμῶν... Τόσο ἦτανε τό πρῶτο βραβεῖο : Τρεακόσιες δραχμές, τοῦ 1890, γερές δραχμές πού εἶχανε ἀξία ἀφοῦ μιά ἔφηρίδα πουλιότανε μιά πεντάρα καί μιά μερίδα ψητό σέ καλό ἐστιατόριο μιά δραχμή καί εἴκοσι λεπτά.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

~~Ποιός τὸ εἶπε ὅτι δέν ἔγιναν γνωστά ;~~ Τί κρῖμα πού δέν ἔγιναν γνωστά αὐτά τὰ ποιήματα πού εἶχαν ὑποβληθεῖ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ποιός τὸ εἶπε ὅτι δέν ἔγιναν γνωστά ; Μιά ἔφημερίδα, μετὰ τό τέλος τοῦ διαγωνισμοῦ, ἐδημοσίευσε μερικὰ ἀπ' αὐτά τὰ ποιήματα τῶν ἐπιδόξων ποιητῶν, χωρίς βέβαια ν' ἀναφέρη καί τὰ ὀνόματά τους. Ὅριστε, ἔχω φθλάξει ἐδῶ μερικὰ. Διάβασέ τα ἂν δέν βαρυέσαι.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Νά βαρυνεμαι ; Κάθε άλλο. Πρέπει νά εἶναι πολύ διασημεσαστικά
Νά ἔνα ἀπό τά ὑποβληθέντα ποιήματα τοῦ 1890.

Η Ν Ε Ο Τ Η Σ

Ἡ νεότης θέλει ἄσματα πολλά
Ἡ νεότης θέλει πάντα νά γελαῖ
καί ἂν εἶσαι Ἀθηναῖος ἢ Πειραιώτης
ἡ νεότης, εἶναι πάντοτε νεότης.
Ἡ νεότης ἔχει σκέρτσα κι' ἔχει νάζια
τῆς νεότητος δουλεύουν τά γρανάζια
καί οὐδέποτε σέ κάνει ἡ νεότης
νά θυμᾶσαι πώς εἶναι ὄλα ματαιότης.
Ζήτω ζήτω ἡ νεότης ἡ ὠραία
μέ τήν φίλη μου θά τρέξωμε παρέα
στούς ἀγρούς πού μᾶς ὠθεῖ ἡ ἀκραιότης
γιᾶ νά ποῦμε : Ζήτω ζήτω ἡ νεότης...

Καί εἶχε ἀξιῶσι νά πάρη ποιητικό βραβεῖο αὐτός ὁ ποιητής τῆς νε-
ότητος ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μά για νά ὑποβάλῃ τό ἔργο του, γιά βραβεῖο πήγαινε ὁ χριστιανός... Κι' ἔχω κι' ἄλλα τέτοια καί χειρότερα νά διαβάσης μά
πρῶτα πρέπει νά θυμηθοῦμε κανένα τραγουδι τῆς ἐποχῆς.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τήν Παραγγελία. Ἡ φίλη μας ἡ κλειώ θά μᾶς τό θυμίση.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Ἡ Παραγγελία
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί τώρα προχωροῦμε στά ποιήματα τῶν διαγωνισμῶν.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Διάβασε ἐδῶ Γιάννη μου ἕνα δεύτερο ποίημα πού ὑπεβλήθη στόν
φιλαδέλφειο Διαγωνισμό τοῦ 1890. Τίτλος : Αἱ δύο ἀντίζηλοι.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΑΙ ΔΥΟ ΑΝΤΙΖΗΛΟΙ.

Δύο αἱ κόραι κι' εὐσταλεῖς, στάς ὄχθας τοῦ Εὐφράτου
ἡ μία ἐκαλεῖτο χ ό π καί ἦτο χ ά π ἡ ἄλλη
κι' ἡ χ ό π κι' ἡ χ ά π, νεάνιδες, κάλλους θαλερωτάτου
ἠσθάνοντο τόν ἔρωτα, στά στήθη των νά πάλη.
κι' ἡ χ ό π κι' ἡ χ ά π, ἀμφοτέραι μετά στοργῆς ἀφάτου
ἕνα βοσκόν ἠγάπησαν, στάς ὄχθας τοῦ Εὐφράτου...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Εως ἐδῶ πᾶνε καλὰ τὰ πράγματα. Δυὸ κοπέλλες, ἡ μιά λέγε-
ται Χόπ καί ἡ ἄλλη Χάπ, ἔχουν ἐρωτευθεῖ ἓνα βοσκόπουλο
στὶς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτη, κάτω στήν Μεσοποταμία. Τί
γίνεται παρακάτω ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί ^{πρώτη ἢ} ~~πρώτη ἢ~~ Χόπ εἶπε στήν Χάπ. 'Εγώ τόν ἀγαπῶ
κι' ὀφείλω ἀγαπητή μου Χάπ, ρητῶς νά σοῦ εἶπῶ
πῶς ἡ καρδία μου κτυπᾷ δι' αὐτόν τόν νέον, ὅστις
δίχως νά σοί κατοφανῆ, εἶναι ὁ ἐκλεκτός της.
Κι' ἡ Χάπ εὐθύς ἀπήντησε στήν Χόπ : Ν' ἀπελπιστής
διότι ὁ νέος θά γενῆ δικός μου ἐραστής !...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί τὰ λοιπά καί τὰ λοιπά. Δέν εἶναι ἀνάγκη Γιάγκο μου νά δια-
βάσωμε καί τούς ἐκατόν εἴκοσι τέσσερις στίχους τοῦ ἀγνώστου
ποιητοῦ πού περιγράφει τόν αἰσθηματικό καυγᾶ τῆς Χόπ καί τῆς
Χάπ , ὁ ὁποῖος ἔρωτας εἶχε ἓνα ἀπροσδόκητο τέλος

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Απροσδόκητο τέλος ; Δηλαδή ; Αὐτοκτόνησαν καί οἱ δύο, ἡ Χόπ
καί ἡ Χάπ ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μήπως πνίξανε τόν βοσκό στόν ποταμό Εὐφράτη ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Οὔτε. Τό ἀπροσδόκητο τέλος δέν ἦτανε γραμμένο στό ποίημα τῆς
Χόπ καί τῆς Χάπ... "Ἦτανε μίᾶ ἀποκάλυψις ὅτι αὐτά τὰ δύο ὀνό-
ματα Χόπ καί Χάπ, ἦτανε πραγματικά ὀνόματα δύο κοριτσιῶν στήν
'Αθήνα.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δέν εἴμαστε καλὰ. 'Υπῆρχαν κοπέλλες στήν 'Αθήνα πού ἐλέγοντο
Χόπ καί Χάπ ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι ἀκριβῶς. Τὰ κορίτσια αὐτά ἦτανε ἑξαδέλφες καί ἐλέγοντο
καί οἱ δυὸ Χαρίκλειες. Τῆς μιᾶς ὁ πατέρας ἦτανε "Οθων Παπα-
γιαννάκης, δηλαδή μέ τ' ἀρχικά της Χ. Ο. Π. Χόπ καί ~~ἦ~~ τῆς
ἄλλης ὁ πατέρας ἐλέγετο 'Αντώνιος Παπαγιαννάκης, Χ. Α. Π.
Χάπ...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μαντεύω τήν συνέχεια. Αὐτές οἱ δύο θά τόν εἶχαν ἐρωτευθεῖ..

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι. Κάθε άλλο μάλιστα. Αυτός ο νέος ποιητής είχε ζητήσει να παντρευτεί την μία Χαρίκλεια κι' επειδή αυτή τον είχε αποκρούσει, έζήτησε να πάρη την άλλη. Δέν τον ήθελε ούτε αυτή και από εκδίκησι έγραφε τό ποίημά του μέ την Χόπ και μέ την Χάπ. Τό αποτέλεσμα ήτανε δραματικό. "Όταν στην 'Αθήνα έγινε γνωστή ή ιστορία αυτή, άρχισαν οι φίλοι του να τον φωνάζουνε Χόπ - Χάπ... Χόπ - Χάπ έδω, Χόπ-Χάπ ή εκεί... στον όρόμο πήγαινε και άκουγε να του λένε : Χόπ-Χάπ, Χόπ-Χάπ...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Και δέν τρελλάθηκε ό χριστιανός ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπορούσε να μήν τρελλαθής ; Κατέληξε στό φρενοκομείο όπου τον λέγανε Χόπ-Χάπ...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Θλιβερή ιστορία. "Αρχισε από ένα ποιητικό διαγωνισμό και τελείωσε στό φρενοκομείο. Γι' αυτό, για να ξεφύγωμε από τά θλιβερά αυτά γεγονότα, άς θυμηθούμε κανένα παλαιό αθηναίϊκο τραγουδι πού ίσως να τό τραγουδούσε κι' ό Χόπ - Χάπ στό φρενοκομείο. Δέν είναι έδω τά μάτια μου... 'Η φίλη μας ή κλειώ θα μάς τό θυμίση.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Δέν είν' έδω τά μάτια μου...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Παληά 'Αθήνα ! Ρομαντισμός και δέν συμμαζεύεται... "Ερωτες...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ποιητικοί διαγωνισμοί πού προκαλοϋσαν τό ενδιαφέρον του κόσμου

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Νυκτερινές καντάδες...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Χαρτοπαικτικ'ς λέσχες...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μονομαχίες, έπεισόδια, καυγάδες

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Και φωνές. 'Η μικρή 'Αθήνα ήτανε ή πιο πολυθόρυβη πόλις του κόσμου. "Εχομε μία μαρτυρία ενός γάλλου δημοσιογράφου του Ρενέ Τισλέρ πού βρισκότανε στην 'Αθήνα όχι πολύ παληά, μά στά 1920, έδω και πενήντα χρόνια και έβγαλε ένα μικρό βιβλιαράκι μέ τίτλο : Πλαιζίρ ντ' 'Ατέν... Και γράφει ανάμεσα

σέ ἄλλα ὁ Ρενέ Τισλέρ : Μιά μέρα θέλοντας νά πιῶ ἕνα καφέ ἔμπηκα σ' ἕνα ἀπό τὰ πολλά καφενεῖα τῆς πλατείας Ὁμονοίας... Ἀλλά μόλις μπῆκα φρόντισα νά φύγω τό συντομώτερο ἀπ' ἐκεῖ γιατί φοβήθηκα γιά τήν ζωή μου...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιατί νά φοβηθῆ γιά τήν ζωή του ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Διάβασε παρακάτω ἄλλος σου Γιάγκο νά καταλάβῃ τό γιατί.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φοβήθηκα γιά τήν ζωή μου, γιατί τό καφενεῖο ἦτανε ἀνάστατο. "Ὅλοι ἐκεῖ μέσα οἱ θαμῶνες εἶχανε ἀρπαχτεῖ μεταξύ τους καί ἀπειλοῦσαν ὁ ἕνας τόν ἄλλον. "Ἐφυγα δρομαίως... ἄλλά μόλις βγήκα συνήντησα ἕνα ἑλληνα δημοσιογράφο πού μέ προσκάλεσε νά πάρωμε ἕνα καφέ μαζί. Τοῦ εἶπα : Δεν μπαίνω ἐκεῖ μέσα γιατί γίνεται συμπλοκή. Ἀπόρησε εἰλικρινῶς καί κοιτάζοντας ἀπό τήν ἀνοιχτή πόρτα τοῦ καφενεῖου μέ ἐβεβαίωσε ὅτι δέν γινότανε καμμιά συμπλοκή καί ὅτι ὅλοι αὐτοί οἱ πελάτες τοῦ καφενεῖου ἦτανε φιλήσυχοι πολῖτες ἀθηναῖοι πού πίνανε τόν καφέ τους. Τόν ἐρώτησα : Κι' αὐτές οἱ φωνές, αὐτή ἡ ὀχλοβοή ; Καί μοῦ εἶπε χαμογελῶντας : Συζητοῦνε οἱ ἄνθρωποι... συζητοῦνε γιά τίς δουλειές τους...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί συμπεραίνει ὁ γάλλος δημοσιογράφος. Συζητούσανε γιά τίς δουλειές τους... Συζητούσανε ἀπλῶς κι' ἐνόμιζε κανεῖς ὅτι δύο στρατεύματα βρίσκονται σέ ὦρα μάχης. φαίνεται ὅτι τό ἑλληνικό αἷμα βράζει τόσο ὥστε μιᾶ ἀπλή συζήτησις, δίνει τήν ἐντύπωσι συμπλοκῆς...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί ἄλλα γράφει αὐτός ὁ Ρενέ Τισλέρ στό βιβλίο του ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολλά νόσιμα. Εἶναι ἴσως ἕνα ἀπό τὰ λίγα βιβλία πού μιλάνε καλά γιά τήν Ἑλλάδα καί εἰδικά γιά τήν Ἀθήνα. Συνήθως ὅλοι οἱ ξένοι πού ἐρχόντουσαν γιά πρώτη φορά στήν Ἀθήνα, μᾶς κοροῦδεύανε ἢ μᾶς βρίζανε. Ὁ Ρενέ Τισλέρ εἶναι καλοκάγαθος καί εὐγενικός. Ὅλα τοῦ ἀρέσουν, τὰ πάντα τόν ἐκανοποιοῦν. Σκέφου ὅτι στήν 1920, τό νερό ἦτανε σπάνιο στήν Ἀθήνα... κι' ὅμως ὁ Ρενέ Τισλέρ βρέθηκε ἰσχυρῶς συμπαθείας γι' αὐτήν τήν ἑλλειψί καί γράφει. Διάβασέ το ἐσύ Γιάγκο.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Τίτλος : Τό 'Εθνικό ποτό. Καί αρχίζει : Πολλές χωρές ξεχωρίζουν ή μία - από τήν ἄλλη - από τίς διαφορετικές τους σημαίες. Πολύ φυσικό αυτό. Όμως ὑπάρχει καί κάτι ἄλλο πού διαφοροποιεῖ τά κρατῆ : Τά ποτά. Κάθε κράτος ἔχει τό δικό του ἔθνικό ποτό. Ἐμεῖς οἱ γάλλοι ἔχομε τήν σαμπάνια, οἱ ἄγγλοι προτιμοῦν τό οὔϊσκυ, στήν Ἰταλία, τό περίφημο κιάντι κάνει τοὺς ἰταλοὺς νά τραγουδοῦν τίς ἄριες τοῦ Βένντι καί τά ναπολιτάνικα τραγούδια. Στό Μόναχο καί στό Βερολίνο, ἡ ἀφρόεσσα μύρα ἐμπνέει τήν βαρειά γερμανική ἐνεργητικότητα. Στό Πεκίνο θά πιῆτε τσαΐ, τό προαιώνιο κινάζικο τσαΐ καί στήν Κωνσταντινούπολι, θά πιῆτε καφέ πού δέν εἶναι πάντοτε ἀυχάριστος καφές. Στήν Ἀθήνα : θά μ' ῥωτήσετε. Στήν Ἀθήνα ἔθνικό ποτό εἶναι ἓνα ποτήρι νερό... Μήν νομίζετε ὅτι πρόκειται γιά ἓνα ἀπλό ποτήρι νερό, ἓνα συνηθισμένο νερό. Όχι. Τό ποτήρι νερό πού πίνετε στήν Ἀθήνα εἶναι ἄλλο πρᾶγμα. Εἶναι ἓνα ποτό πολύτιμο, πρῶτον γιὰτί εἶναι σπάνιο καί δυσεύρετο καί δεύτερον γιὰτί εἶναι τόσο ὁμορφο. Εἶναι καθαρό, διαυγές, φωτισμένο. Εἶναι σάν τά λευκά μάρμαρα τοῦ Ὑμηττοῦ, σάν τά φορέματα τῶν ἀθηναίων κυριῶν καί δεσποινίδων, σάν τήν κατάλευκη σιόνη τῶν ἀθηναϊκῶν δρόμων. Ἄν δέν μέ πιστεύετε σᾶς προκαλῶ νά καθήσωμε τό βράδυ σ' ἓνα καφενεδάκι στούς πρόποδες τῆς Ἀκροπόλεως καί νά πάρωμε ἓνα λουκοῦμι μ' ἓνα ποτήρι νερό... Δέν θά μετανοιώσετε...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Εἶδες τί βρῆκε νά γράφῃ αὐτός ὁ Ρενέ Τσιλέρ γιά τήν Ἀθήνα. Αὐτό σημαίνει Γιάγκο ὅτι ὅταν ἓνας ξένος εἶναι καλόπιστος βρίσκει τρόπο νά μᾶς ἐπαινέσῃ καί νά μή μᾶς κατηγορεῖ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Φαντάζομαι ὅτι θά γραφῇ κι' ἄλλα εὐχάριστα στό βιβλίο του αὐτός ὁ γάλλος δημοσιογράφος Ρενέ Τισλέρ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Πολλά εὐχάριστα. Κι' ἓνα ἀπό τά κεφάλαιά του ἐπιγράφεται : Ἀ θ η ν α ῖ ε ς . Διάβασε Γιάγκο μερικὰ ἀποσπάσματα.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Γιὰ νά δοῦμε τί λ'εί ο Ρενέ Τισλέρ... (Διαβάζει) Σέ κάθε τόπο σέ κάθε χώρα νά κοιτάζη κανείς τίς γυναῖκες, εἶναι μιὰ εὐχαρίστησις. Γιατί νά μὴν εἶναι καί στήν Ἀθῆνα, ὅπου οἱ Ἀθηναῖτες δέν δείχνονται φιλάργυρες στήν ἐπίδειξι τῆς ὀμορφιάς τους. Ξέρουν καλά ὅτι ὁ Πλάστης τίς ἐδημιούργησε γιὰ μᾶς, ὅπως καί τόν ἥλιο. Γι'αὐτόν τόν λόγο θ ἔ λ ο υ ν νά τίς καμαρώνωμε. "Ἐτσι, ὅποια δῆποτε ἡμέρα θέλετε, δέν ἔχετε ^{ν'ἀνεβο} παρὰ ~~ἐλάσει~~κατεβαίνετε τήν ὁδόν Σταδίου καί νά θαυμάζετε αὐτήν τήν θεϊκὴν παρέλασι τῆς κινητῆς ὀμορφιάς... Καί εἴτε εἶναι κυρία ὑψηλῆς περιωπῆς, εἴτε μικρὴ μοδιτροῦλα, ἔχουν ὀφθαλμοὺς ἕνα χαρτωμένο μουτράκι νά σᾶς προσφέρουν. Καί τὰ μάτια σας, πηγαίνουν ἀπὸ τὸ ἕνα προσωπάκι στό ἄλλο, σάν πεταλοῦδες πού δέν ξέρουν σέ ποιὸ λουλοῦδι νά καθήσουν...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Εἶδες ἐνθουσιασμό ὁ φραντσέζος δημοσιογράφος γιὰ τίς Ἀθηναῖτες. Καί σιέφου ὅτι αὐτὰ τὰ ἔγραψε στά 1917, δηλαδή ἐδῶ καί πενήντα τέσσερα χρόνια. "Ὁμως παραιάτω τὰ χαλάει λίγο ὁ φραντσέζος παρατηρητής... Γιὰ προσώρησε.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Κοιτᾶτε τίς, κοιτᾶτε τίς... Μάτια βελουδένια, ἠδονικῆ, προκλητικῆ, μαλλιᾶ μαῦρα ἀπὸ ἔβενο, μάγουλα χρυσωμένα ἀπὸ τόν ἄττικὸ ἥλιο, στήθη πού προσφέρουνε καρπούς ὤριμους... Σωστός παράδεισος τοῦ Μωάμεθ... ἀλλά... ἀλλά ἄς μὴν προχωρήσουν τὰ βλέμματά σας πρὸς τὰ κάτω... ἄς μὴν φτάσουνε στοὺς ἀστραγάλους γιὰτί... ὦ θεέ μου !... Γιατί ἀλήθεια Δίκαιε θεέ, ἀφοῦ ἔδωσες τόσα χαρίσματα στήν Ἀθηναῖα νά μὴν τῆς δώσης καί κομψότερα πόδια. Τί τό θέλουν τό κοντό φουστάνι οἱ Ἀθηναῖτες ἀφοῦ ἔχουν τόσο χονδρές γάμπες ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Στά σου Γιᾶγκο. Δ'ν σοῦ κάνει ἐντύπωσι αὐτό, νά μιλήη ἐδῶ καί μισὸν αἰῶνα ὁ φραντσέζος γιὰ κοντό φουστάνι ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

"Ὁχι. Ξέρω πολὺ καλά ὅτι ἂν σήμερα τό μίνι τό θεωροῦμε γιὰ τολμηρὴ καινοτομία, πενήντα χρόνια πρίν, τό πολὺ κοντό φου-

στάνι τό εἶχαν ἀπολαύσει οἱ ἄθηναῖοι ἕως τό γόνατο καί μάλιστα
νάτι περισσότερο ἀπό τό γόνατο. Δέν το θυμᾶσαι καί σύ ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐγώ τό θυμᾶμαι πολύ καλά, μά ἂν τό λέμε σήμερα αὐτό, τό λέμε
γιά νά τό μάθουν καί οἱ ἀκροατές μας καί ἰδίως οἱ ἀκροάτριες
γιά νά μή νομίζουν οτι κάνουν καμμιά παλληκαριά φορῶντας μίνι.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πάντως, μιά καί προχωρήσαμε στήν ἐποχή καί φτάσαμε στά 1920,
ἄς προχωρήσωμε λίγα χρόνια ἀκόμη γιά νά θυμηθοῦμε ἕνα εὔθυμο
τραγοῦδι τήν Δουλοῦ...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν Δουλοῦ... Μπορῶ νά ἔχω ἀντίρρηση ἀφοῦ ξέρω ὅτι ἡ μουσική
ἦτανε τοῦ φίλου μου τοῦ Κίστα Γιαννίδη ;

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί οἱ στίχοι τοῦ φίλου μου τοῦ Δημήτρη Γιαννουιάκη ;

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Ἀπ'τό σπῖτι μου σάν βγαίνω
Κι' ὅπου δῆποτε πηγαίνω
νέοι, γέροι καί μωρά
μέ πειράζουν πονηρά

Ὅλοι θά παρεκτραποῦνε
νάτι βρίσκουν νά μοῦ ποῦνε
δίχως - σᾶς παρακαλῶ -
διόλου νά τούς προκαλῶ.

Καί μοῦ λένε ὅλοι τους μέ μιά φωνή
ἔχεις γίνει κοθίλα ἀληθινή !

Δουλοῦ - μᾶς ξετρελλαίνεις
ὅταν κουνάμενη στόν δρόμο σου πηγαίνεις
Δουλοῦ - μήν τρέχης τόσο
πές μου τό βράδυ ποῦ μπορῶ νά σ' ἀνταμῶσω
Σκληρή Δουλοῦ - μή μᾶς παιδεύεις ἄπονα
ἔχει καθείς ἕνα σωρό παράπονα
γιατί καρδιά, δέν ἔχεις καί προσέχεις
Δουλοῦ - κάπου ἄλλοῦ !...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' ἀφοῦ μιλάμε γιά τό κοντό φουστάνι τοῦ 1920 - 1925, θυμήσου
Γιάγκο καί τήν διαταγή τῆς Ἀστυνομίας πού βγήκε τότε, στά
1924, ὅταν τό παρακάνανε οἱ γυναῖκες μέ τά κοντά, ν' ἀπέχη ὁ
ποδόγυρος τριάντα πόντους ἀπό τό ἔδαφος, τό πολύ...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Σοβαρά ; Αὐτό λοιπόν δέν τό θυμᾶμαι γιατί δέν ἤμουν τότε στήν
Ἀθήνα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Καί γυρίζανε μερικοί ἀστυφύλακες στούς δρόμους μέ
τήν μεζοῦρα στά χέρια γιά νά μετρᾶνε τό ὕψος τῆς φούστας

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Σοβαρά μιλάς ; Καί στεκόντουσαν οί γυναίκες νά σιύψη ό άστυφύλακας νά τούς μετρήση τό ύφος τής φούστας ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Αστειεύεσαι ; Καμμιά δέν στεκότανε. "Εγιναν τότε έπεισόδια επί έπεισοδίων. θυμώνανε οί άθηναίτες. Καλέ τί λές έκει πού θά σέ αφήσω νά πιάσης τήν γάμπα μου... "Οχι μαντάμ, έλεγε ό άστυφύλακας, νά μετρήσω θέλω τήν φούστα σας. 'Αστυνομική διαταγή... Νά μου κάνης τήν χάρη... "Αφησέ με ήσυχη γιατί θά φωνάξω άστυφύλακα. Κι'έγώ άστυφύλακας είμαι μαντάμ... Σέ παρακαλώ... έφησέ με ! Σ
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Στο άναμεταξύ θά μαζευτότανε κόσμος καί κοσμάνης καί τά σχόλια θά όργιάζανε...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι'έτσι αύτή ή άστυνομική διαταγή άτόνησε έως ότου τήν άντικατέεστησε ή μόδα πού θέλησε τά φουστάνια μακρύτερα κάπως
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί ήσύχασε ό κόσμος. Πάντως αύτή ή άστυνομική διαταγή, νά μετρούνε οί άστυφύλακες τό ύφος τής φούστας ήτανε μία καινοτομία.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ποιός στό είπε ; "Εχει ξαναγίνει αύτό στην 'Αθήνα καί δέν είναι καινοθργιο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Εχει ξαναγίνει ; Πότε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δυό χιλιάδες χρόνια πριν. 'Ο Σόλων, ό μέγας νομοθέτης είχε όρίσει καί μία άστυνομία Γυναικονόμων...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Αλήθεια ; 'Υπήρχε τέτοια άστυνομία στην άρχαία 'Αθήνα ; Καί τί κάνανε οί γυναικονόμοι αύτοί ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Παρακολουθούσανε τίς άρχαίες άθηναίες μήπως ήτανε ντυμένες άσεμνα... καί ίδίως τίς έταίρες πού τό παρακάνανε καμμιά φορά στό ντύσιμο ή μάλλον στό γδύσιμο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Οπως δήποτε έχω τήν γνώμη ότι ή ήθική άρχισε λίγο νά λασιάρη στόν κόσμο από τότε πού βγήκε τό πρώτο ταγιό, ένας χορός πού ήθελε τά σώματα νά ήτανε σχεδόν κολλητά τό οένα στό άλλο...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θυμάσαι τό πρώτο ταγιό ; Λεγότανε "Ελ Τσίπλο... ή έλ Χόιλο όπως τό θέλουν οί Ισπανομαθεΐς...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γι' αυτό μιά και τό θυμηθήκαμε αυτό τό πρώτο ταγκό του 1911, δέν θά ήτανε άσσιοπο νά τό θυμίσωμε και στούς άκροατές μας. 'Ιδίως μερικές ηλικιωμένες άκροάτριες θά τό άναπολήσουν μέ μεγάλη εύχαρίστησι.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) "Ένας χορός μās ήθε από τήν 'Αρτζεντίνα
πού ξετρελλαίνει τόσον κόσμο στήν 'Αθήνα
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιάγιο μου άγαπητέ πάλι τελειώσαμε... 'Ωρεβουάρ λοιπόν για τήν έρχόμενη Κυριακή